

POVJERENSTVO ZA PRIHVAĆANJE PREDLOŽENE TEME DOKTORSKOGA RADA MILIJANE MIČUNOVIĆ

prof. dr. sc. Mario Brdar (Filozofski fakultet, Osijek), predsjednik
izv. prof. dr. sc. Marija Omazić (Filozofski fakultet, Osijek), član
izv. prof. dr. sc. Branimir Belaj (Filozofski fakultet, Osijek), mentor
doc. dr. sc. Zoran Velagić (Filozofski fakultet, Osijek), mentor

Predmet: Ocjena teme doktorskoga rada Milijane Mičunović

Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na sjednici 27. listopada 2010. imenovalo nas je u Povjerenstvo za prihvatanje teme doktorskoga rada **Milijane Mičunović** pod naslovom **Razvoj i primjena konceptualne metafore u jeziku suvremene znanosti: konceptualizacija prostora, vremena i stanja** te podnosimo sljedeći

IZVJEŠTAJ

1. Životopis pristupnice

Milijana Mičunović rođena je 4. kolovoza 1978. godine u Osijeku. Klasičnu gimnaziju završava u Osijeku, a školske godine 1999./2000. upisuje dvopredmetni studij knjižničarstva i hrvatskog jezika i književnosti. Zvanje diplomiranog knjižničara i profesora hrvatskog jezika i književnosti stekla je u travnju 2004. godine obranom diplomskog rada *Knjižnica kao čuvar usmene kulture i tradicije Afrike*. Godinu dana kasnije zapošljava se na Filozofskom fakultetu u Osijeku kao asistentica na Odsjeku za informacijske znanosti. Sudjeluje u održavanju nastave na kolegijima *Povijest i kultura komunikacije*, *Sociologija knjige i čitanja* i *Poslovno komuniciranje* na Preddiplomskom studiju te *Informacijska politika i tehnološke promjene* na Diplomskom studiju informatologije. Godine 2006. upisuje Poslijediplomski doktorski studij *Jezikoslovje* na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Do sada se stručno usavršavala kroz radionice British Councila i Centra za stalno stručno usavršavanje, a pohadala je i nekoliko radionica iz područja otvorenog i slobodnog softvera, geografske obrade podataka i alata za učenje na daljinu (*Moodle*).

Suradnica je na dva projekta: na znanstvenom projektu *Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.: izvedbene pretpostavke* (voditelj projekta je doc. dr. sc. Zoran Velagić) te na međunarodnom otvorenom projektu *OpenStreetMap: creating and providing free geographic data*.

Članica je profesionalnih udruženja (Hrvatskog čitateljskog društva, Hrvatskog knjižničarskog društva, Hrvatskog društva knjižničara Slavonije i Baranje) i različitih udruženja (Hrvatske udruge Linux korisnika, Udruge za razvoj ekološke tehnologije i kvalitete života „EKOTEH“). Dvije je godine bila članica uredništva „Novosti Hrvatskog knjižničarskog društva“.

Kao studentica i djelatnica fakulteta sudjelovala je u radu organizacijskih odbora međunarodne konferencije LIDA: Libraries In the Digital Age i međunarodnog BOBCATSSS simpozija.

Područja znanstvenog interesa su joj informacijske i komunikacijske tehnologije, slobodni i otvoreni softver i nove tehnologije, kognitivna lingvistika i socio-lingvistika te povijest i znanost o komunikaciji. Također se bavi područjem slobodnog i otvorenog pristupa znanju, obnovljivim izvorima energije i održivim razvojem, proučavanjem popularne znanosti i antropologije. Engleskim se jezikom služi aktivno, a francuskim pasivno. Trenutno uči japanski jezik (treću godinu).

Objavila je sljedeće radove:

2011.

Mičunović, M.; Čop, T.; Pervan, A. The influence of academic library service usage on student's academic success. // Bobcatsss 2011, 31. siječnja – 02. veljače 2011. Szombathely, Mađarska.

2010.

Mičunović, M. Sloboda kao učiteljica života : otvoreni i slobodni kod u sustavu visokoškolskog obrazovanja. // CARNetova korisnička konferencija : CUC 2010, 15 – 17. studenog 2010. Split, Hrvatska.

Mičunović, M. Digital Himalaya: digitalni Krov Sviljeta. // Novosti HKD. 49(2010), str. 32.

Mičunović, M. Upoznajte svijet u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku. // Novosti HKD. 47(2010), str. 13.

2009.

Turković, V.; Glavaš, H.; Mičunović, M. Slobodno mapiranje u cestovnom prometu. // 29. skup o prometnim sustavima s međunarodnim sudjelovanjem: Automatizacija u prometu 2009: zbornik radova. / urednik Željko Šakić. Zagreb, Ploče, Sarajevo: KoREMA, 2009. Str. 28 – 30.

2007.

Mičunović, M. 35. Skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva: prikaz. // Novosti Odsjeka za informacijske znanosti. 1(2007), str. 6.

Mičunović, M. Financijsko upravljanje u informacijskim znanostima: predavanja prof. dr. sc. Sebastiana Eschenbacha. // Novosti HKD. 36(2007), str. 22.

Badurina, B.; Bosančić, B.; Mičunović, M. Mogućnosti komunikacije alata za e-obrazovanje s programskom okolinom – institucijskim repozitorijem, lokalnim CMS-om i aplikacijama Web 2.0. // 9. CARNetova korisnička konferencija: CUC 2007, Rijeka, 19. – 21. studenog 2007.

2006.

Krtalić, M.; Mičunović, M.; Stanarević, S.; Brekalo, N. U potrazi za skrivenim blagom (poster). // 35. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva, Plitvice, 27. rujna 2006.

2. Obrazloženje i opravdanost predložene teme doktorskog rada

Uvod

Kada pokušava razumjeti i interpretirati svijet oko sebe, čovjek to čini na nivou jedinstvene pozicije (jedinstvena teorija o mozgu-umu) koja umu i mozgu pridaje jednaku važnost i funkciju, a koja nastoji uspostaviti vezu između tehničkog, fizičkog jezika mozga i otvorenog, duhovnog jezika uma. Na tom nivou metafora, metonimija, modeli i analogije imaju važnu ulogu u procesu usvajanja znanja i pravilnog razumijevanja svijeta i pojava u njemu, bile one konkretne ili apstraktne, poznate ili nepoznate. Za razliku od kartezijanskog dualizma, načelo jedinstvene pozicije izjednačava strukture uma i mozga i opravdava metaforičku prirodu misli, odnosno razjašnjava zašto se o nekoj stvari izražava kao da je nešto drugo. S druge

strane, iskustveno uvjetovano metaforičko razumijevanje apstraktnih koncepata utječe ne samo na način čovjekova izražavanja, već i na strukturu njegovih misli i djela.

Teorija konceptualne metafore (Lakoff i Johnson, 1980) pristupa metafori drugačije od gramatičke i semantičke analize figurativnog govora. Za nju je metafora sredstvo interpretiranja individualnog iskustva i povezivanja različitih iskustava. Čovjek ju rabi kako bi došao do preciznije određenih značenja ili kako bi dodao značajnu pojedinost nekom izrazu. Tako konceptualna metafora služi poput svojevrsnog alata u situacijama kada se komunicira o apstraktним, manje opipljivim i nepoznatim činjenicama, što je vrlo često u području suvremenih znanosti. Drugim riječima, kao metafore u jeziku suvremenih znanosti, one izgrađuju kontekst u kojem se povećavaju percepcija, osjetljivost i svjesnost o pojavama, procesima, entitetima i kategorijama koji bi inače ostali nezamijećeni ili skriveni među detaljima neke složene stvarne situacije.

Suvremene relevantne spoznaje o temi

Prostor i vrijeme jedne su od osnovnih domena ljudskoga iskustva (Evans, 2010). Domena stanja usko je povezana s prethodne dvije budući da je nemoguće zamisliti bivanje bez zauzimanja prostora i vremena, a važnost se njezine uloge oslikava i u činjenici da tek kroz bivanje (u bilo kojem stanju) subjekt/objekt ulazi u interakciju s drugim subjektima i objektima i gradi iskustvo.

Većina čovjekovog konceptualnog sustava metaforički je strukturirana, odnosno većinu se koncepata djelomično može objasniti pomoću drugih koncepata. Apstraktna se činjenica može objasniti njezinim povezivanjem s konkretnim pojmom bliskim svakodnevnom iskustvu jer se među njihovim sastavnicama uspostavljaju motivacijske niti, pa se izbor mogućih iskaza sve više širi. To znači da struktura čovjekovog tjelesnog iskustva čini osnovu za izgradnju apstraktnih značenja i modela logičkog izvođenja.

Konekcionizam (*connectionist approach*) je jedna od suvremenih teorija koja se bavi pitanjem ljudskog prenesenog izražavanja vlastitog iskustva, tj. ispituje razloge uporabe metafore kao načina da se određena stvar ili pojava opiše kao nešto drugo (Schnitzer i Pedreira, 2005). Ona se temelji na jedinstvu struktura uma i mozga. Ona ne odgovara na pitanje *što je to* što je prikazano, već objašnjava strukturu onoga što je prikazano. Važnost strukture uočio je i George P. Lakoff kad je u svojoj knjizi „*Women, Fire and Dangerous Things*“ (1987) pisao o kognitivnim modelim (ICM, *Idealised Cognitive Models*) kao organiziranim kognitivnim strukturama koje prikazuju stvarnost iz određene perspektive, a kod kojih su jedni od glavnih strukturnih principa upravo metafora i metonimija. Kada je u pitanju metafora, Lakoff primjenjuje dvodomenski pristup, tj. povezanosti domena prema načelu A JE B. Svaki se metaforički izraz sastoji od izvorne i ciljne domene između kojih postoe motivacijske poveznice, a svaka domena zauzima i posebno mjesto u mozgu – izvorna je smještena u senzomotoričko područje, a ciljna u područje vanjske kore mozga. To bi značilo da izvorišne domene proizlaze iz konkretnog i fizičkog iskustva, dok je priroda ciljnih domena nešto manje fizički utemeljena (Kövecses, 2005). U jeziku znanosti metafore *preslikavaju* konkretno, svakodnevno iskustvo izvorne domene na apstraktiju prirodu ciljne domene sa svrhom njezina boljeg razumijevanja. Ne radi se samo o usporedbi dvaju različitih pojmove, već i o pronalaženju sličnosti između ciljne i izvorne domene kako bi se ciljna domena razumjela u sasvim novom kontekstu. Konačno, znanstvene metafore objašnjavaju i potiču nova istraživanja, ali i uporabu modela u znanstvenim teorijama koje se, u ne tako malom broju slučajeva, temelje upravo na modelima kao proširenim metaforama i metaforičkim pretpostavkama. Zajedno, oni dokazuju da su vrijeme, prostor (i stanje), kao i njihovi međusobni odnosi, važni na kognitivnoj i fenomenološkoj razini prikaza (Evans, 2010).

Kako znanstvene discipline napreduju i razvijaju se, znanstvena metafora i metonimija te znanstveni model sve više pronalaze svoje mjesto u jeziku suvremene znanosti – od prirodnih

znanosti poput fizike, kemije i biologije u kojima objašnjavaju model atoma, molekule, proteina, staničnu interakciju, preko tehničkih znanosti poput elektroenergetike, kibernetike i znanosti o okolišu u kojima objašnjavaju zelenu energiju, pasivne kuće, kiberprostor i globalno zatopljenje, do društvenih znanosti poput informacijskih znanosti u kojima pridonose boljem razumijevanju virtualne stvarnosti, umrežene zajednice, umreženog individualizma i dr. Upravo se zbog toga mnogi znanstvenici i (kognitivni) lingvisti, kao, primjerice, Theodore L. Brown, Mark Johnson, George P. Lakoff, Vyvyan Evans, Zoltan Kövecses, Jerome A. Feldman, Mark Turner i drugi, sve češće bave pitanjem i ulogom metafore, metonimije i znanstvenog modela u jeziku znanosti. Svojim istraživanjima i radovima koji objedinjuju područja lingvistike i znanosti, ponajviše prirodnih i tehničkih, došli su do vrlo konkretnog i jednostavnog zaključka: metafora, metonimija i model omogućili su čovjeku shvatiti da su temelji znanstvenog i bilo kojeg drugog procesa mišljenja isti, omogućili su mu shvatiti da je znanost u svojim pokušajima razotkrivanja i razumijevanja prirode ograničena istim utjelovljenim i društvenim shvaćanjima kao i svakodnevni život, a sve to demistificira znanost i njezin jezični izraz omogućujući svakom čovjeku da razumije suvremeni jezik znanosti (Brown, 2003).

Kako se u Hrvatskoj još nitko nije bavio primjenom metafore, metonimije i znanstvenih modela u području informacijskih znanosti i kibernetike, sve se suvremene spoznaje o uporabi istih u jeziku znanosti crpe iz inozemne literature.

Uže područje rada

Znanstveno su područje rada humanističke znanosti, polje jezikoslovje, grana kroatistika. Uže je područje rada kognitivna lingvistika koja, kao novija grana jezikoslovja, pristupa jeziku s obzirom na spoznaje čovjeka o tome kako promatra, opaža, konceptualizira i kategorizira svijet i pojave koje ga okružuju. Integralni dio čovjekova konceptualnog sustava jesu metafora i metonimija koje sada više nisu samo jezične pojave, već i mentalni mehanizmi. Radnja će se baviti razvojem i primjenom konceptualne metafore, metonimije i znanstvenih modela u području informacijskih znanosti (grane informatologija i knjižničarstvo) i kibernetike, kao teorije sustava čiji su osnovni elementi informacija, struktura sustava, ponašanje sustava i tok informacije u sustavu (stvaranje, prijenos, primanje i obrada informacije) i kao znanosti koja ujedinjuje teoriju komunikacije i teoriju upravljanja. Primjerice, u kibernetici se često rabi konceptualna metafora *tunelska VR* (tunelska virtualna stvarnost). Ta metafora označuje percepcijski orijentirano uranjanje u svijet virtualne realnosti uključujući čovjekove osjeće i kinestetiku. Za razliku od apercepcije u *spiralnoj VR*, ovo je uranjanje ograničeno jer primarno tijelo uzmiče pred kibertijelom razvijajući tunelsku percepciju virtualnog svijeta (čovjek gubi svijest o sebi, dolazi do psihološke suspenzije njegovog „ja“). Riječ *tunel* nosi značenje *uzak, ograničen, sputan*, odnosno radi se o konceptualnoj metafori **PSIHOLOŠKA SPUTANOST JE FIZIČKA SPUTANOST** s podmetaforom **SPUTANOST JE TUNEL** koja opisuje ograničenja percepcijski orijentirane virtualne stvarnosti (subjektivno iskustvo: stanje sputanosti, senzorno-motorička domena: *uzak prostor*).

Ciljevi i svrha istraživanja i očekivani znanstveni doprinos

Cilj je i svrha ove doktorske radnje istražiti uporabu metafore, metonimije i znanstvenih modela u jeziku suvremene znanosti čija je glavna odlika složeno mišljenje, a koje je na svim razinama i u svim etapama razvoja znanstvenog mišljenja fluidno, fleksibilno, neograničeno i omogućuje prijenos značenja. Navedene će se jezične figure u ovom radu promatrati kao figure uma s obzirom da je metaforički um (metaforička priroda misli) sastavni dio mehanizama koji oblikuju znanstvene teorije. Cilj je radnje dokazati da su metaforičko i metonimijsko mišljenje te uporaba analogija i modela ključni za izražavanje apstraktne

kategorije vremena, ali i konkretnih kategorija prostora i stanja koje se u suvremenim znanostima, poput informacijskih znanosti i kibernetike, mogu realizirati i na vrlo apstraktne načine (primjerice, virtualni prostor i kiberprostor kao suvremene, apstraktne realizacije kategorije prostora ili tehno-identitet kao bivanje ljudskog i strojnog u istome).

Očekivani znanstveni doprinos istraživanja jest produbljivanje razumijevanja važnosti uloge koju metafora, metonimija i znanstveni modeli imaju u jeziku suvremene znanosti *prevodeći* apstraktne i nepoznate entitete, pojave, procese i strukture na konkretan i poznat jezik i povezujući ih s poznatim iskustvima.

Metodološki postupci

Rad će se temeljiti na sustavnoj analizi odabranog izvornog korpusa iz područja informacijskih znanosti (informatologija i knjižničarstvo) i kibernetike, a u kojem se konceptualna metafora, metonimija i modeli znanstvenih teorija rabe za predočavanje prostora, vremena i stanja u suvremenom jeziku znanosti.

Rabit će se sljedeći metodološki postupci: induktivno-deduktivna metoda, analiza, sinteza i opis (deskripcija). Ti će se metodološki postupci rabiti na odabranom korpusu koji uključuje relevantnu literaturu iz područja informacijskih znanosti i kibernetike. Kriteriji odabira literature koja čini izvorni korpus jesu relevantnost i suvremenost literature u području informacijskih znanosti i kibernetike. Uključena su djela vodećih hrvatskih stručnjaka iz tih područja, kao i djela inozemnih autoriteta te „Vjesnik bibliotekara Hrvatske“ i „Informatologija“ kao temeljni znanstveni časopisi s područja informacijskih znanosti u Hrvatskoj.

Primjerice, na osnovi zadnjih deset godišta časopisa „Informatologija“ analizirat će se uporaba metafore, metonimije i modela za predočavanje složenih i apstraktnih pojava, procesa i struktura u informacijskim znanostima.

Struktura rada

Radnja se sastoji od tri temeljna dijela. U uvodnom će se dijelu govoriti o teorijskim polazištima razvoja i primjene konceptualne metafore, metonimije i znanstvenih modela, o znanstvenoj teoriji i praksi te jeziku znanstvene komunikacije koji se većinom oslanja na znanstvene metafore, metonomiju i modele kao konstrukcijske elemente znanstvenih teorija.

Središnji dio rada bavit će se konceptualizacijom kategorija prostora, vremena i stanja u jeziku informacijskih znanosti (informatologija i knjižničarstvo) i kibernetike. Potom slijedi opis odabranog korpusa, istraživanje i analiza rezultata. Rezultati će se grupirati s obzirom na znanstveno područje, unutar svakog područja s obzirom na kategorije te unutar svake kategorije s obzirom na činjenicu je li se za opis kategorije rabila metafora, metonimija ili određeni znanstveni model.

U završnom dijelu slijedi zaključak u odnosu na rezultate istraživanja, popis literature i izvora te prilozi.

Temeljna literatura

1. ASHKENAZI, Guy. *Metaphor in science and art : enhancing human awareness and perception.* // Electronic journal of science education 11, 1 (2006), str. 3 – 9.
2. BARCELONA, Antonio. *Metaphor and metonymy at the crossroads : a cognitive perspective.* Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 2000.
3. BECK, Robert. C. *Motivacija : teorija i načela.* Jastrebarsko: Naklada Slap, 2003.
4. BELAJ, Branimir. *Jezik, prostor i konceptualizacija : shematična značenja hrvatskih glagolskih prefiksa.* Osijek : Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet, 2008.
5. BELAJ, Branimir. *O kognitivnom statusu mentalnih prostora i o nekim tipovima*

metonimije u okviru teorije konceptualne integracije. // Jezikoslovlje 6, 2(2005), str. 119 – 144.

6. BITI, Marina. *O suodnosu mentalnih i jezičnih svjetova iz perspektive kognitivne lingvistike.* // Fluminensia 19, 2(2007), str. 51 – 71.
7. BROWN, Theodore, L. *Making truth : metaphor in science.* Champaign : University of Illinios Press, 2003.
8. CHAKRAVARTTY, Anjan. *A metaphysics for scientific realism : knowing the unobservable.* Cambridge : Cambridge University Press, 2007.
9. CRISP, Peter; HEYWOOD, John; GERARD, Steen. *Metaphor identification and analysis, classification and quantification.* // Language and literature 11, 1(2002), str. 55 – 69.
10. CROFT, William. *The role of domains in the interpretation of metaphors and metonymies.* // Cognitive linguistics 4, 4(1993), str. 335 – 370.
11. DIEZ VELASCO, Olga Isabel. *Metaphor, metonymy and image-schemas : an analysis of conceptual interaction patterns.* // Journal of English studies 3, 2(2001), str. 47 – 63.
12. DIRVEN, René. *Metonymy and metaphor : different mental strategies of conceptualisation.* // Leuvense Bijdragen 82 (1993), str. 1 – 28.
13. EVANS, Vyvyan; CHILTON, Paul. *Language, cognition and space : the state of the art and new directions.* London : Equinox Publishing Company, 2010.
14. EVANS, Vyvyan; POURCEL, Stephanie. *New directions in cognitive linguistics.* Amsterdam, Philadelphia : John Benjamin's Publishing Company, 2009.
15. EVANS, Vyvyan. *The structure of time : language, meaning and temporal cognition.* Amsterdam, Philadelphia : John Benjamin's Publishing Company, 2004.
16. FAUCONNIER, Gilles; TURNER, Mark. *The way we think : conceptual blending and the mind's hidden complexities.* New York : Basic Books, 2002.
17. FELDMAN, Jerome A. *From molecule to metaphor: a neural theory of language.* Cambridge, London : The MIT Press, 2006.
18. GELD, Renata. *Konceptualizacija i vidovi konstruiranja značenja : temeljne kognitivnolingvističke postavke i pojmovi.* // Suvremena lingvistika, 62(2006), str. 183 – 211.
19. GIBBS, Raymond W. Jr. *The Cambridge handbook of metaphor and thought.* Cambridge : Cambridge University Press, 2008.
20. ISAC, Daniela; REISS, Charels. *I-Language : An intorduction to linguistics as cognitive science.* Oxford : Oxford Core Linguistics, 2008.
21. JOHNSON, Mark; LAKOFF, George P. *Why cognitive linguistics requires embodied realism.* // Cognitive linguistics 13, 3(2002), str. 245 – 263.
22. KOVAČEVIĆ, Marina; JANKOVIĆ-PAUS, Svjetlana. *Od značenja i referencije prema metafori u svjetlu odnosa čovjeka, jezika i svijeta.* // Fluminensia : časopis za filološka istraživanja 13, 1 – 2(2001), str. 75 – 102.
23. KOCKELMAN, Paul. *Language, culture and mind : natural constructions and social kinds.* Cambridge : Cambridge University Press, 2010.
24. KÖVECSES, Zoltan. *Metaphor in culture: universality and variation.* New York: Cambridge University Press, 2005.
25. KRZESZOWSKI, Tomasz P. *Problems that are not supposed to arise.* // Cognitive linguistics 13, 3(2002), str. 265 – 269.
26. LAKOFF, George. *The invariance hypothesis : is abstract reason based on image-schemas?.* // Cognitive linguistics 1, 1(1990), str. 39 – 74.
27. LAKOFF, George; JOHNSON, Mark. *Metaphors we live by.* Chicago, London : The University of Chicago Press, 2003.

28. LANGACKER, Ronald W. *Foundations of cognitive grammar*, Vol. 1. Stanford : Stanford University Press, 1987.
29. PANTHER, Klaus-Uwe; RADDEN, Günter. *Metonymy in Language and thought*. Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins publishing company, 1999.
30. PANTHER, Klaus-Uwe; THORNBURG, Linda L. *Jezikoslovlje : How universal are conceptual metonymies*, 1(2003).
31. PRIMORAC, Zoran; ULE, Andrej. *Mjesto i uloga metafora i analogija u kompleksnom i pojmovnom mišljenju*. // Prolegomena : časopis za filozofiju 5, 1(2006), str. 29 – 51.
32. RAKOVA, Marina. *The philosophy of embodied realism : a high price to pay*. // Cognitive linguistics 13, 3(2002), str. 215 – 244.
33. RUIZ DE MENDOZA, Francisco Jose; PENA CERVEL, Sandra. *Kognitivne operacije i projicirani prostori*. // Jezikoslovlje 3, 1 – 2(2002), str. 131 – 158.
34. SCHMIDT, Jürgen Erich. *Language and space : an international handbook of linguistic variation : theories and methods*. Berlin, New York : Walter de Gruyter GmbH & Co., 2010.
35. SCHNITZER, Marc L.; PEDREIRA, Marc A. *A neuropsychological theory of metaphor*. // Language Sciences, 27(2005), str. 31 – 49.
36. STANOJEVIĆ, Mateusz-Milan. *Konceptualna metafora u kognitivnoj lingvistici : pregled pojmljiva*. // Suvremena lingvistika 68, 2(2009), str. 339 – 371.
37. TABAKOWSKA, Elzbieta. *Gramatika i predocavanje: uvod u kognitivnu lingvistiku*. Zagreb: Filozofski fakultet, 2005.

Temeljni izvori

1. AFRIĆ, Vjekoslav. *Informacijske tehnologije i društvo*. // Zbornik radova «Težakovi dani». / urednici S. Tkalac i J. Lasić-Lazić. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 2002. Str. 7 – 19.
2. APARAC-JELUŠIĆ, Tatajana. *Teorijske osnove knjižnične znanosti*. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1993.
3. ASHBY, W. Ross. *An introduction to cybernetics*. London : Chapman & Hall Ltd, 1957.
4. BATES, Marcia J.; NILES MAACK, Mary. *Encyclopedia of library and information sciences*. London : Taylor & Francis, 2009.
5. BAUDRILLARD, Jean. *Simulacija i zbilja*. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk : Hrvatsko sociološko društvo, 2001.
6. BAUDRILLARD, Jean. *Simulakrumi i simulacija*. Karlovac : Naklada Društva arhitekata, građevinara i geodeta, 2001.
7. BRSTILO, Ivana. *Tijelo i tehnologija u postmodernoj perspektivi*. // Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociološka istraživanja okoline 18, 3 – 4(2009), str. 289 – 310.
8. CASTELLS, Manuel. *Informacijsko doba : ekonomija, društvo, kultura*. Zagreb : Golden marketing, 2000.
9. CASTELLS, Manuel. *Internet galaksija : razmišljanja o Internetu, poslovanju i društvu*. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk : Hrvatsko sociološko društvo, 2003.
10. FEATHERSTONE, Mike; BURROWS, Roger. *Kiberprostor, kibertijela i cyberpunk : kulture tehnološke tjelesnosti*. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001.
11. FRANCOIS, Charles. *Systemics and cybernetics in a historical perspective*. // System research and behavioral science, 16(1999), str. 203 – 219.
12. HEYLIGHEN, Francis; JOSLYN, Cliff. *Cybernetics and second order cybernetics*. //

- Encyclopedia of physical science and technology, 4(2001), str. 155 – 170.
- 13. *Informatologija*. Zagreb: Hrvatsko komunikološko društvo, 2000 – 2010.
 - 14. JELUŠIĆ, Srećko. *Struktura i organizacija knjižničnih sustava*. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 1992.
 - 15. KUDIŠ, Nina; MIŠČEVIĆ, Nenad. *Računala, mozak i ljudski um : zbornik tekstova iz teorije umjetne inteligencije*. Rijeka : Izdavački centar Rijeka, 2001.
 - 16. LASIĆ-LAZIĆ, Jadranka. *Informacijske znanosti u procesu promjena*. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta, 2005.
 - 17. NIKODEM, Krunoslav. *Čiji su to svjetovi iza nas : virtualna stvarnost i ljudski identitet*. // Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociološka istraživanja okoline 12, 3 – 4(2003), str. 211 – 230.
 - 18. NIKODEM, Krunoslav. *Tehno-identiteti kiborga : rastvaranje jastva u interesu preživljavanja*. // Socijalna ekologija: časopis za ekološku misao i sociološka istraživanja okoline, 13, 2(2004), str. 175 – 196.
 - 19. PENROSE, Roger. *Carev novi um : razmišljanja o računalima, razumu i zakonima fizike*. Zagreb : Izvori, 2004.
 - 20. SARAČEVIĆ, Tefko. *Information science*. // Journal of the American society for information science 50, 12(1999), Str. 1051 – 1063.
 - 21. SARAČEVIĆ, Tefko. *Prilozi utemeljenju informacijske znanosti*. Osijek : Filozofski fakultet, 2006.
 - 22. TUĐMAN, Miroslav. *Informacijsko ratište i informacijska znanost*. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada, 2008.
 - 23. TUĐMAN, Miroslav; BORAS, Damir; DOVEDAN, Zdravko. *Uvod u informacijsku znanost*. Zagreb : Školska knjiga, 1992.
 - 24. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2000 – 2010.

U Osijeku, 7.12. 2010.

M. Brdar
prof. dr. sc. Mario Brdar (Filozofski fakultet, Osijek),
predsjednik

izv. prof. dr. sc. Marija Omazić (Filozofski fakultet,
Osijek), član

M. Omazić
izv. prof. dr. sc. Branimir Belaj (Filozofski fakultet,
Osijek), mentor

Z. Velagić
doc. dr. sc. Zoran Velagić (Filozofski fakultet, Osijek),
mentor